

el balancé

Mario Puzo

EL PADRÍ

edicions
62

50 anys

MARIO PUZO

El Padrí

Traducció de Núria Panadès

Edicions 62

Barcelona

L'edició original d'aquesta obra va ser publicada
en anglès amb el títol *The Godfather*.

© Mario Puzo, 1969

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació
d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei.
Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos,
www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447).
Tots els drets reservats.

Primera edició: octubre de 2001
Primera edició en aquest format: gener de 2019

Disseny de la col·lecció: Francesc Sala

© per la traducció catalana: Núria Panadès València, 2001

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@edicions62.cat
www.edicions62.cat

Fotocomposició: La letra
Imprès a CPI (Barcelona)

DIPÒSIT LEGAL: B. 27.904-2018
ISBN: 978-84-297-7747-5

ÍNDEX

LLIBRE PRIMER	11
LLIBRE SEGON	175
LLIBRE TERCER	217
LLIBRE QUART	257
LLIBRE CINQUÈ	309
LLIBRE SISÈ	361
LLIBRE SETÈ	395
LLIBRE VUITÈ	463
LLIBRE NOVÈ	491

CAPÍTOL I

L'Amerigo Bonasera seia al tribunal criminal número 1 de Nova York esperant justícia, venjança per als homes que tan cruelment havien ferit la seva filla i havien provat de deshonrar-la.

El jutge, un home de faccions dures, es va arremangar la toga com si es disposés a infligir un càstig físic als dos joves asseguts al banc dels acusats. Tenia una expressió freda, de menyspreu majestuós. Però hi havia alguna cosa falsa en tot allò. Alguna cosa que l'Amerigo Bonasera notava però no acabava d'entendre.

—Us heu portat com autèntics degenerats —va dir el jutge amb severitat.

Sí, sí, va pensar l'Amerigo Bonasera. Bèsties. Més que bèsties. Els dos joves, amb els cabells llustrosos tallats arran i les cares netes, feien posat d'humil penediment, acotaven el cap amb submissió.

El jutge va prosseguir:

—Heu actuat com animals salvatges i encara sort que no heu agredit sexualment la pobra noia, que si no, us posaria entre reixes per vint anys.

El jutge va fer una pausa, va parpellejar i va mirar amb dissimulació la cara groguenca de l'Amerigo Bonasera, llavors va abaixar la vista cap a una pila d'informes que tenia al davant. Tot seguit va alçar les celles espesses i les espatlles com si es veiés obligat a actuar en contra de la seva voluntat i va continuar:

—Per tant, us condemno a tres anys de presó; però com que sou joves, no teniu antecedents, veniu de bones famílies, i perquè la llei en tota la seva majestat no busca la venjança, acordo la suspensió del compliment de la pena.

Tan sols quaranta anys de pràctica de dol professional van impedir

que l'aclaparadora ràbia i frustració que sentia l'Amerigo Bonasera es manifestessin a la seva cara. La seva preciosa filla encara estava a l'hospital amb la mandíbula trencada i apedaçada. ¿Serien capaços de deixar en llibertat aquells dos animals? Tot havia estat una farsa. Va observar com els pares s'agrupaven feliços al voltant dels seus estimats fills. Ara sí que n'eren, de feliços, fins i tot reien, ara.

Una glopada de la bilis més amarga va pujar per la gola d'en Bonasera i se li va filtrar per entre les dents fortament serrades. Va treure un mocador blanc de fil i se'l va prémer contra els llavis, mentre els dos joves s'allunyaven a grans gambades passadís avall. Marxaven refiats i tranquils, somrient tan frescos com si res no hagués passat, sense ni tan sols dirigir-li una mirada. Els va deixar passar pel seu costat sense dir-los res, prement amb força el mocador net a la boca.

Ara s'apropaven els pares d'aquells animals, dos homes i dues dones de la seva mateixa edat, però més americans en el vestir. El van mirar, avergonyits, però malgrat tot als ulls els lluïa un estrany desafiament triomfal.

En Bonasera va perdre el control i inclinant-se cap al passadís va cridar amb veu rogallosa:

—Algun dia plorareu com jo he plorat. Us faré plorar com els vostres fills m'han fet plorar a mi.

Es va eixugar els ulls amb el mocador.

Els advocats de la defensa, que anaven al darrere, van empènyer els seus clients, i van cobrir els dos joves que ja reculaven pel passadís per protegir els seus pares. Un enorme agutzil va córrer a bloquejar la fileira on hi havia en Bonasera, però no va fer falta.

Durant tots els anys que l'Amerigo Bonasera s'havia estat a Amèrica havia confiat en la llei i l'ordre. D'aquesta manera havia anat prosperant. Ara, tot i que la ràbia li feia bullir la sang i que sentia desitjos incontrolables de comprar una arma i matar aquells dos joves, l'Amerigo Bonasera es va girar cap a la seva dona, encara perplexa, i li va dir:

—S'han rigut de nosaltres.

Va fer una pausa i en aquell mateix moment va prendre una decisió, sense témer-ne les conseqüències.

—Si volem justícia l'haurem d'anar a demanar a Don Corleone.

En una llampant suite d'hotel de Los Angeles, en Johnny Fontane estava gelós i borratxo com qualsevol altre marit corrent. Ajagut en un sofà vermell, bevia directament de l'ampolla de whisky i llavors, per esmorteir el gust que li quedava, s'aclaria la boca prenent aigua d'una glaçonera de cristall plena de gel. Eren les quatre de la matinada i el seu cap barrinava fantasies etliques sobre com matar la bandarria de la seva dona quan tornés a casa. Si és que tornava. Era massa tard per trucar a la seva primera dona i demanar-li què feien les nenes, i trobava ridícul trucar a alguna de les seves amistats ara que la seva carrera anava a mal borràs. Temps enrere haurien estat encantats, fins i tot afalagats, que els truqués a les quatre de la matinada, però ara el trobaven avorrit. És va permetre un petit somriure d'autocomplaença quan va pensar que en els seus millors temps els problemes d'en Johnny Fontane havien fascinat algunes de les estrelles més brillants d'Amèrica.

Mentre feia baixar el whisky coll avall, va sentir finalment la clau de la seva dona a la porta, però va seguir bevent fins que ella va entrar i es va plantar davant seu. La trobava molt bonica. Una cara d'àngel, uns ulls violetes commovedors, un cos delicat i fràgil, però perfectament modelat. A la pantalla la seva bellesa es magnificava, s'espiritualitzava. Milions d'homes d'arreu del món estaven enamorats de la cara de la Margot Ashton i pagaven per veure-la al cinema.

—¿On cony t'havies ficat? —li va demanar en Johnny Fontane.

—Oh, follant una estoneta —va contestar-li.

La Margot havia subestimat la borratxera d'ell. En Johnny es va aixecar, va fer un bot per sobre la tauleta i la va agafar pel coll. Però quan va tenir tan a prop aquella cara encisadora, aquells preciosos ulls violetes, va calmar-se i va tornar a ser inofensiu. La Margot, però, va cometre l'error de fer un somriure burleta i va veure com el puny d'en Johnny agafava impuls i s'apropava.

—No! A la cara, no. Estic rodant una pel·lícula.

La Margot reia. En Johnny li va clavar un cop de puny a l'estómac que la va fer caure a terra, i se li va tirar al damunt. Sentia el perfum del seu alè mentre ella esbufegava. Li va pegar als braços i a les sedoses comes bronzejades, tal com havia pegat als marrecs del barri de Hell's Kitchen de Nova York quan era un adolescent dur. Un càstig dolorós que no deixava marques, ni dents ni nassos trencats.

Però no li va pegar gaire fort. No podia. I ella se'n reia. Ajaguda a

terra, eixancarrada, amb el vestit arremangat fins més amunt de les cuixes, es burlava d'ell amb grans rialles.

—Au, vinga, Johnny. Clava-me-la. Clava-me-la. Això és el que vols, ¿oi?

En Johnny Fontane es va aixecar. No suportava veure dones per terra, però la seva bellesa li feia d'escut protector. La Margot va rodolar per terra i amb un saltiró de ballarina es va aixecar i se li va encarar, llavors va començar a cantar-li amb una cantarella infantil:

—En Johnny no em fa pupa, en Johnny no em fa pupa...

Llavors, amb un posat gairebé seriós, li va dir:

—Pobre desgraciat. Clavant cops de puny com un nen petit. Ai, Johnny, sempre seràs un estúpid italià romàntic, fins i tot fas l'amor com un nen. Encara et penses que follar és com una d'aquelles cançons insípides que cantes.

Va sacsejar el cap i va dir:

—Pobre Johnny. Bona nit, rei.

Va marxar cap a l'habitació i es va sentir com girava la clau al pany.

En Johnny es va asseure a terra amb la cara entre les mans. Desesperat, aclaparat per tanta humiliació. La duresa que l'havia ajudat a sobreviure a la jungla de Hollywood el va fer agafar el telèfon i demanar un cotxe perquè el portés a l'aeroport. Hi havia una persona que podia salvar-lo. Tornaria a Nova York. Tornaria on hi havia l'home amb el poder i la saviesa que ell necessitava, l'únic home amb l'afecte del qual encara podia comptar. El seu padrí Corleone.

El forner Nazorine, que era molsut i irritable i s'enfilava més de pressa que els seus magnífics i esponjosos pans italians, va mirar sorrut i tot enfarinat la seva dona, la seva filla adolescent Katherine, i l'Enzo, el noi que l'ajudava al forn. L'Enzo portava l'uniforme de presoner de guerra amb el braçal de lletres verdes i tenia por que arran d'aquella escena no arribés tard a Governor's Island, on havia de presentar-se. Era un dels milers de presoners de guerra italians en llibertat condicional que treballaven per tirar endavant l'economia nord-americana. Vivia amb el temor constant que aquesta llibertat no li fos revocada. Per això aquesta petita escena que ara es representava era, per a ell, un assumpte seriós.

En Nazorine li va demanar enfurismat:

—¿Has deshonrat la meva família? ¿Li has deixat a la meva filla un paquetet de regal perquè es recordi de tu ara que la guerra ja s'ha acabat i que saps que t'enviaran d'una coça al cul al teu merdós poble de Sicília?

L'Enzo, un noi baixet i cepat, es va posar la mà al cor i va dir gairebé plorant, tot i que amb certa astúcia:

—*Padrone*, li juro per la Mare de Déu que mai m'he aprofitat de la seva amabilitat. Estimo la seva filla amb tot el respecte i li demano la seva mà també amb tot el respecte. Ja sé que no hi tinc cap dret, però si m'envien a Itàlia no podré tornar mai més a Amèrica. I no em podré casar mai amb la Katherine.

La dona d'en Nazorine, la Filomena, va intervenir.

—Prou de bajanades —va dir al seu molsut marit—. Ja saps el que has de fer. L'Enzo s'ha de quedar aquí, amaga'l a casa dels cosins de Long Island.

La Katherine sanglotava. Era una noia grassa, lletjota i que ja criava un lleuger bigotet. No trobaria mai un altre home tan guapo com l'Enzo, no trobaria mai un altre home que li toqués els seus llocs secrets amb un amor tan respectuós.

—Me n'aniré a viure a Itàlia! —va dir al seu pare, bramant—. Si l'Enzo no es queda aquí, m'escaparé.

En Nazorine es va mirar la Katherine amb expressió múrria. Quina bona peça estava feta, aquella filla seva. L'havia vista refregant dissimuladament el seu cul voluminós contra l'Enzo quan l'ajudant de forner s'encongia per passar pel seu darrere tot anant a omplir de barres de pa calent els cistells del taulell. La barra calenta d'aquell brètol estaria ben aviat al *for*n de la seva filla si ell no hi feia alguna cosa, va pensar obscenament en Nazorine. L'Enzo s'havia de quedar a Amèrica. Havia de ser un ciutadà nord-americà. I només hi havia un home que es podia fer càrrec d'una cosa com aquesta. El Padrí. Don Corleone.

Tota aquesta gent i molts d'altres van rebre invitacions delicadament gravades per al casament de la senyoreta Constanzia Corleone, que se celebrava l'últim dissabte d'agost de 1945. El pare de la núvia, Don Corleone, no oblidava mai els seus vells amics i veïns encara que ara visqués en una casa enorme a Long Island. La recepció es faria a la

mateixa casa i la festa duraria tot el dia. No hi havia cap mena de dubte que es tractava d'un esdeveniment important. La guerra amb els japonesos feia poc que s'havia acabat, per tant ja ningú estava amoïnat per fills lluitant al front. Res podia ennuvol·lar la festa. Un casament era precisament el que la gent necessitava per deixar-se anar i expressar la seva alegria. Així que aquell dissabte al matí, els amics de Don Corleone es van desplaçar en pes cap a Long Beach per anar a mostrar-li el seu respecte. Portaven sobres de color crema farcits de diners com a regal de noces, res de talons. Dins de cada sobre hi havia una targeta que especificava la identitat de qui feia el regal i el grau de respecte pel Padrí. Un respecte ben merescut.

Don Corleone era un home a qui tothom demanava ajuda i que no decebia mai ningú. No feia promeses buides ni s'excusava covardament dient que tenia les mans lligades per forces més poderoses que ell mateix. Tampoc no s'havia de ser amic seu ni tan sols importava si es tenien o no mitjans per pagar-li. Només et demanava una cosa. Que tu, tu mateix, li lliuressis la teva amistat. Llavors, per molt pobre, per molt poca cosa que fossis, Don Corleone es posava els teus problemes al cor i no permetia que res s'interposés a la solució dels teus infortunis. ¿I què en treia a canvi? Doncs amistat, el tractament de respecte de «Don», i, a vegades, el més afectuós de «Padrí». I potser, per demostrar respecte, no pas per treure'n profit, li feien algun humil regal, com ara una garrafa de vi casolà o un cistell de *taralle* amb pebre especialment fetes per honrar la seva taula de Nadal. Eren simplement bones maneres, una forma de demostrar que no s'oblidaven del deute i que ell tenia el dret de reclamar-los en qualsevol moment algun petit servei a canvi.

Aquell dia esplèndid, el dia del casament de la seva filla, Don Vito Corleone era a l'entrada de la casa de Long Beach per donar la benvinguda als convidats, tots gent coneguda, gent de confiança. Molts d'ells devien la seva bona sort al Don i en aquella ocasió tan íntima els agradava anomenar-lo «Padrí». Fins i tot la gent que s'encarregava del servei de la festa eren amics seus. El bar el duia un vell camarada que aportava com a regal els licors del casament i els seus serveis professionals. Els cambriers eren amics dels fills de Don Corleone. El menjar que omplia les taules del jardí havia estat preparat per la dona del Don i les seves amigues, i la decoració de l'enorme jardí tan bellament engalanat havia anat a càrrec de les companyes de la núvia.

Don Corleone rebia tothom, tant rics com pobres, poderosos o humils, amb les mateixes demostracions d'amor. No menyspreava ningú. Era cosa del seu caràcter. Els convidats s'exclamaven del goig que feia amb l'esmòquing i l'afalagaven dient-li que se'l podia confondre fàcilment amb l'afortunat nuvi.

Al seu costat, a l'entrada, hi havia dos dels seus tres fills. El més gran es deia Santino, però tothom, menys el seu pare, l'anomenava Sonny. Els convidats més grans que anaven arribant se'l miraven amb recel, els més joves amb admiració. En Sonny Corleone era alt per pertànyer a la primera generació d'americans descendents de pares italians, gairebé feia metre vuitanta i la seva espessa tofa de cabells arrissats encara el feia semblar més alt. La seva cara recordava la d'un Cupido grassonet. Tenia les faccions regulars, però els llavis arquejats i molsuts li donaven un aire sensual i el clotet de la barbeta era, segons com, obscè. Era robust com un toro i es deia que estava tan generosament dotat per la natura que la seva pobra dona temia el llit matrimonial com els descreguts havien temut el poltre de tortura. Deien que quan de jove havia freqüentat bordells, fins i tot les putes més endurides i experimentades, després d'una primera inspecció al seu impressionant òrgan, volien cobrar el doble.

Al convit de casament, algunes joves matrones d'amples malucs i boques apetitoses repassaven en Sonny amb ulls àvids i descarats. Però aquell dia concret perdien el temps. En Sonny Corleone, tot i la presència de la seva dona i dels seus tres fills petits, tenia plans per a la Lucy Mancini, la dama d'honor de la seva germana. Aquella joveneta, que n'era del tot conscient, estava asseguda tota formal en una de les taules del jardí amb un vestit rosa i una diadema de flors damunt del llustrós cabell negre. Havia flirtejat amb en Sonny tota la setmana anterior durant els preparatius de la boda i aquell matí a l'altar havien fet una encaixada de mans. Tot el que una noia decent podia fer.

A ella tant li era que en Sonny no arribés a ser mai el gran home que havia demostrat ser el seu pare. En Sonny Corleone tenia força i valor. Era generós i tothom sabia que el seu cor era tan gran com el seu òrgan. No tenia la humilitat del seu pare i era rampellut i irascible, cosa que feia que sovint es precipités i s'equivoqués. Tot i que representava una gran ajuda en els negocis del seu pare, hi havia molta gent que dubtava que arribés mai a ser-ne l'hereu.

El segon fill, Frederico, anomenat Fred o Fredo, era el fill que tots els italians haurien volgut tenir. Obedient, fidel, sempre al servei del seu pare. Tenia trenta anys i vivia encara amb els seus pares. Era baix i corpulent, no era atractiu, però tenia el rostre de Cupido de la família, el casquet de cabells arrissats al voltant de la cara rodona i els llavis arquejats; però els llavis d'en Fred no eren sensuals, eren durs com el granit. Era un noi més aviat auster i era una gran col·laboració per al seu pare; mai li discutia res ni mai l'avergonyia amb conductes escandaloses amb les dones. Tot i aquestes virtuts, no tenia el magnetisme personal ni aquella força animal tan necessària per ser un líder. Tampoc ningú esperava que heretés els negocis de la família.

El tercer fill, en Michael Corleone, no estava a l'entrada amb el seu pare i els seus germans, sinó que seia en una taula en el racó més amagat del jardí. Però ni en aquell racó s'escapava de les atencions dels amics de la família.

En Michael Corleone era el fill petit del Don i l'únic que no havia volgut seguir els passos del gran home. No tenia la cara de Cupido dels seus germans, i els seus cabells, negres com el carbó, eren més aviat llisos. Tenia la pell d'aquell fi to d'oliva que es considerava tan escaient en una noia. Era atractiu i delicat. Fins i tot durant un temps el Don havia patit per la seva masculinitat. Una preocupació que es va esfumar quan en Michael Corleone va fer disset anys.

Ara, aquest fill petit seia en una taula en un racó apartat del jardí per manifestar el seu allunyament voluntari del pare i de la família. Al seu costat hi havia una noia americana de qui tothom havia sentit a parlar, però que fins aquell dia ningú no havia vist. En Michael s'havia comportat, no cal dir-ho, de manera convenient i l'havia presentat a tots els convidats al casament, incloent-hi, és clar, la seva família. No els havia causat gaire bona impressió. Estava massa prima, massa pàl·lida, tenia una cara massa intel·ligent per a una dona, i es movia amb uns aires massa alliberats per ser una noia soltera. El seu nom també sonava estrany a les seves orelles; va dir que es deia Kay Adams. Si els hagués dit que la seva família s'havia establert a Amèrica dos-cents anys enrere i que el seu nom era d'allò més comú, s'haurien quedat tan frescos.

Tots els convidats es van adonar que el Don no mostrava cap interès especial pel seu tercer fill. En Michael havia estat el seu preferit abans de la guerra i, evidentment, l'hereu escollit per portar els nego-

cis de la família quan arribés el moment. Tenia tota la força reposada i la intel·ligència del seu pare, l'instint innat de fer-se respectar pels altres homes. Però quan va esclatar la Segona Guerra Mundial, en Michael Corleone es va allistar voluntari al cos de Marines, desafiant d'aquesta manera la voluntat expressa del seu pare.

Don Corleone no tenia cap intenció de deixar que matessin el seu fill per defensar un país estranger. Havia subornat metges, havia pres mil i una disposicions i s'havia gastat molts diners per prendre les precaucions necessàries. En Michael, però, tenia vint-i-un anys i no es podia fer res en contra de la seva voluntat. Es va allistar i va lluitar a l'oceà Pacífic. Va arribar al grau de capità i va guanyar medalles. El 1944 la revista *Life* va publicar una fotografia seva on s'explicaven totes les seves gestes. Un amic havia ensenyat la revista al Don, ningú de la família havia gosat, i ell havia rondinat desdenyós:

—Fa tots aquests miracles per uns estrangers.

El 1945 en Michael Corleone estava de permís per recuperar-se d'una ferida, i el seu pare, sense que ell ho sabés, ho va arreglar tot perquè el llicenciessin. Es va quedar a casa durant unes quantes setmanes i llavors, sense consultar-ho a ningú, va marxar a estudiar al Dartmouth College de Hanover, a New Hampshire, i se'n va anar de casa. I ara tornava pel casament de la seva germana i per presentar-los la seva futura esposa, aquell desastre de noia, aquella nord-americana.

En Michael Corleone distreia la Kay Adams explicant-li petites anècdotes sobre els convidats més pintorescos. Al mateix temps, se sorprenia que ella trobés tan exòtica tota aquella gent, i sempre estava encisat pel gran interès que a la Kay li despertava qualsevol cosa nova o estranya a la seva experiència. Finalment, els va cridar l'atenció un petit grup d'homes que s'havia format entorn d'una bóta de vi casolà. Eren l'Amerigo Bonasera, el forner Naborine, l'Anthony Coppola i en Luca Brasi. Amb la seva intel·ligència sempre alerta, la Kay va notar que aquells homes no semblaven gaire alegres. En Michael va somriure.

—No. No ho estan —va dir—. S'esperen per veure el meu pare en privat. Tenen favors per demanar-li.

No era gaire difícil de veure que els quatre homes seguien constantment el Don amb la mirada.

Mentre Don Corleone rebia els convidats, un Chevrolet negre es va aturar en un extrem del passeig asfaltat. Dos homes asseguts al seient de davant es van treure uns blocs de la butxaca i, sense cap esforç per dissimular, van començar a apuntar-se els números de les matrícules dels cotxes aparcats al passeig. En Sonny es va girar cap al seu pare i va dir:

—Aquest parell deuen ser polis.

El Don va alçar les espatlles.

—No sóc l'amo del carrer. Que facin el que vulguin.

La cara de Cupido d'en Sonny es va envermellir de ràbia.

—Aquests fills de puta fastigosos no respecten res.

Va sortir i va travessar el passeig fins on hi havia aparcats el cotxe negre. Es va encarar furiós amb el conductor, que ni es va moure, però va obrir a l'acte una cartera per mostrar-li una tarja d'identificació verda. En Sonny va recular sense dir res. Va escopir i l'escopinada va anar a parar a la porta de darrere, llavors es va girar i va marxar. Esperava que el conductor sortís del cotxe i el seguís, però no va passar res. Quan va arribar a la casa va dir al seu pare:

—Són de l'FBI. S'estan apuntant totes les matrícules. Cabrons de merda.

Don Corleone ja sabia qui eren. De fet, havia aconsellat a tots els amics més propers que no vinguessin al casament amb el seu cotxe. I tot i que desaprovava l'estúpida exhibició de ràbia del seu fill, l'enrabiada no havia anat del tot malament. Faria veure als intrusos que la seva presència no era ben rebuda. Per tant, Don Corleone no es va enfadar. Havia après ja feia molt temps que la societat imposava ofenses que s'havien d'aguantar, i el tranquil·litzava saber que en aquest món sempre arribava el moment en què el més humil dels homes, si mantenia els ulls ben oberts, es podia venjar dels més poderosos. Era això el que havia evitat que el Don perdés la humilitat que tant admiraven els seus amics.

Però ara, al jardí de darrere la casa, una banda s'havia posat a tocar. Ja havien arribat tots els convidats. Don Corleone es va treure els intrusos del cap i es va dirigir amb els seus dos fills cap a la festa.

Centenars de convidats atapeïen l'enorme jardí, alguns ballaven sobre l'entarimat de fusta guarnit de flors, d'altres seien al voltant de llargues taules on s'amuntegaven el menjar ben condimentat i les gerres de vi

negre casolà. Connie Corleone, l'esplendorosa núvia, seia en una taula dalt d'una tarima amb el nuvi, la dama d'honor i tot el seguici. Era un muntatge rústic, al més pur estil italià. No era del gust de la núvia, però la Connie hi havia consentit per complaure el seu pare, que ja estava prou disgustat amb l'elecció del marit.

El nuvi, Carlo Rizzi, era una barreja estranya, fill de pare sicilià i de mare del nord d'Itàlia, de qui havia heretat els cabells rossos i els ulls blaus. Els seus pares vivien a Nevada i en Carlo havia hagut de deixar l'estat a causa d'uns petits problemes amb la llei. A Nova York va conèixer en Sonny Corleone, que li va presentar la seva germana. Don Corleone, evidentment, va enviar alguns amics de confiança a Nevada, que el van informar dels problemes que tenia en Carlo amb la policia. Era tan sols una indiscreció juvenil amb una arma, res de seriós, res que no es pogués esborrar fàcilment dels arxius de la policia i deixar el jove net i sense antecedents. També li van portar informació detallada sobre el joc legal de Nevada, cosa que va interessar moltíssim a Don Corleone. El Don sempre sabia treure profit de tot. Era part de la seva grandesa.

La Connie Corleone no era pas una noia gaire atractiva. Era prima i nerviosa, i era fàcil de predir que amb el temps es convertiria en una dona malcarada. Però avui, transformada pel vestit de núvia blanc i la seva àvida virginitat, estava tan radiant que fins i tot semblava bonica. Sota la taula de fusta, la seva mà reposava sobre la cuixa musculosa del nuvi. Va ajuntar els molsuts llavis de Cupido per fer-li un petó delicat.

El trobava increïblement atractiu. De més jove, en Carlo Rizzi havia treballat durament a l'aire lliure. Per això tenia uns poderosos braços fornits i semblava que els músculs de l'esquena li haguessin de rebentar l'americana de l'esmòking. Es perdia en els ulls adorables de la núvia mentre li omplia la copa de vi. Actuava amb una cortesia elaborada, com si fos l'actor d'una comèdia. Però no podia treure els ulls de la bossa de seda que la núvia portava penjada a l'espatlla dreta i que contenia els sobres amb diners. ¿Quant hi devia haver? ¿Deu mil? ¿Vint mil? En Carlo Rizzi va somriure. I això només era el començament. Després de tot havia fet un bon casament, ara formava part d'una esplèndida família que l'hauria de cuidar.

Enmig de la gent, un jove elegant amb la cara eixerida d'una fura també estava estudiant la bossa de seda. Per la força del costum, en Paulie Gatto rumiava de quina manera podia robar aquella bossa tan

plena. La idea el va distreure, però sabia que era absurda, un somieig innocent, com el d'un nen petit que vol abatre tancs amb una pistola de joguina. Va contemplar el seu cap, el gras Peter Clemenza, com feia giravoltar vertiginosament jovenetes a la pista de ball en una frenètica i luxuriosa tarantella. En Peter Clemenza, un home immensament alt i gros, ballava amb gran desimboltura i habilitat. El seu voluminós estómac sotraguejava llibertinament els pits de les jovenetes i la gent no podia fer altra cosa que aplaudir. Les senyores més granadetes l'estiraven per ballar-hi. Els homes joves s'apartaven de la pista respectuosament i picaven de mans al ritme boig de la mandolina. Quan finalment en Clemenza es va desplomar sobre una cadira, en Paulie Gatto li va portar una copa de vi negre gelat i li va eixugar l'immens front suat amb un mocador de seda. En Clemenza esbufegava com una balena exhausta mentre feia baixar el vi coll avall. Però en lloc de donar les gràcies a en Paulie, li va dir en un to brusc:

—Ja n'hi ha prou de fer de jurat de concurs de ball, fes la teva feina. Vés a donar un volt per aquí fora a veure si tot va bé.

En Paulie es va esquitllar entremig de la gent.

Mentre els músics feien un descans, un jove anomenat Nino Valenti va agafar la mandolina abandonada, va repenjar el peu esquerre en una cadira i es va posar a cantar una cançó d'amor grollera en sicilià. En Nino Valenti tenia una cara agradable tot i que embotornada de tant beure. En aquell moment ja estava una mica borratxo. Va girar els ulls mentre amb la llengua acariciava les paraules d'aquella cançó obscena. Les dones xisclaven esverades i els homes cantaven les últimes paraules de cada estrofa juntament amb el solista.

Don Corleone, molt purità per a aquestes coses, i tot i que la seva robusta dona cridava esverada amb les altres, es va esmunyir discretament cap a dins la casa. Quan ho va veure, en Sonny Corleone es va obrir pas cap a la taula dels nuvis i es va asseure al costat de la Lucy Mancini, la dama d'honor. Estaven segurs. La seva dona era a la cuina donant els últims tocs al pastís nupcial. En Sonny li va xiuxiuejar unes paraules a cau d'orella i la noia es va aixecar. Ell va esperar uns minuts i llavors va seguir-la distretament, aturant-se ara aquí ara allà a xerrar amb els convidats mentre passava enmig de la gent.

Tots els ulls els van seguir. La dama d'honor, completament americanitzada per tres anys a la universitat, era una noia madura que ja te-

nia la seva «reputació». Durant els preparatius del casament havia flirtejat amb en Sonny d'una manera desenfadada, mig en broma, d'una manera que li semblava permesa, ja que ell era el fadrí major i per tant la seva parella el dia de la boda. Ara aguantant-se les puntes del vestit rosa per no arrossegar-les per terra, la Lucy Mancini va entrar a la casa, i amb un somriure de falsa innocència va pujar lleugera escales amunt cap al lavabo. S'hi va quedar durant una estona i quan va sortir, en Sonny Corleone l'esperava al replà de més amunt i li feia senyals perquè pugés.

Des de darrere la finestra tancada del despatx de Don Corleone, una sala cantonera, en Thomas Hagen contemplava la festa que se celebrava al jardí engalanat. Les parets que tenia al darrere estaven folrades de llibres de dret. En Hagen era l'advocat del Don i també el seu *consigliere* o conseller, i com a tal, era el subordinat que gaudia del càrrec més important en els negocis de la família. Ell i el Don havien resolt més d'un problema espinós en aquella habitació, i quan va veure que el Don abandonava la festa i entrava a la casa, va saber que amb casament o sense aquell dia també haurien de treballar. El Don pujaria a veure'l. Llavors va veure com en Sonny Corleone xiuxiejava a l'orella de la Lucy Mancini i va seguir la petita comèdia que feien per dirigir-se cap a la casa. En Hagen va fer una ganyota, va rumiar si ho havia de dir o no al Don i va decidir que no ho faria. Va anar a l'escriptori i va agafar una llista escrita a mà de les persones a qui s'havia donat permís per veure Don Corleone en privat. Quan el Don va entrar a l'habitació, en Hagen li va allargar la llista. Don Corleone va fer un cop de cap i va dir:

—Deixa en Bonasera pel final.

En Hagen va sortir per la porta que donava al jardí i es va dirigir directament a la bóta de vi on s'havien agrupat els que volien ser rebuts pel Don. Va assenyalar el forner, el rabassut Nazorine.

Don Corleone va saludar el forner amb una abraçada. Havien jugat junts de petits a Itàlia i sempre havien sigut amics. Per Pasqua sempre li feia arribar pastissos de formatge fresc i coques de llavor de blat, daurades i grosses com rodes de camió. Per Nadal i pels aniversaris de la família, sempre arribaven pastissos esponjosos, mostres del respecte d'en Nazorine. Durant tots aquells anys, tant si eren grassos com magres, el forner havia pagat sense falta la quota al sindicat de fornors que

havia organitzat el Don en els seus anys de joventut. Mai havia demanat cap favor a canvi, tret de la possibilitat de poder comprar cupons de sucre al mercat negre durant la guerra. Ara havia arribat el moment en què el forner reclamaria els seus drets d'amic lleial i Don Corleone esperava amb satisfacció poder-lo complaure.

Va oferir-li un cigar Di Nobili i un got de Strega groc, llavors va posar-li la mà a l'espatlla per animar-lo a parlar. Això era una marca de la humanitat del Don. Sabia per l'amarga experiència pròpia com n'era de difícil demanar un favor a un company.

El forner li va explicar la història de la seva filla i l'Enzo. Un bon xicot de Sicília, fet presoner per l'exèrcit americà i enviat als Estats Units com a presoner de guerra i amb llibertat condicional per contribuir a l'esforç de guerra. Un amor pur i respectuós havia sorgit entre l'honrat Enzo i la seva estimada Katherine, però ara que la guerra s'havia acabat repatriarien el pobre xicot cap a Itàlia i la filla d'en Nazorine de segur que no ho suportaria i es moriria d'amor. Només el Padri Corleone podia ajudar aquella malaurada parella. Era la seva última esperança.

El Don anava amunt i avall de l'habitació amb en Nazorine agafat per l'espatlla, anava assentint amb el cap per mantenir el coratge de l'home. Quan el forner va haver acabat, Don Corleone va somriure i li va dir:

—Benvolgut amic, no pateixis per res.

I va explicar detalladament tots els passos que s'haurien de seguir. S'hauria de fer una petició al congressista del districte i aquest proposaria un projecte de llei que permetria a l'Enzo convertir-se en ciutadà nord-americà. El projecte de llei seria, amb tota seguretat, aprovat pel congrés. Don Corleone va explicar que tot allò costaria diners, el preu establert era actualment de dos mil dòlars. Ell, Don Corleone, garantiria que tot sortís bé i n'assumiria el cost. ¿Hi estava d'acord?

El forner va assentir bellugant el cap vigorosament. No s'esperava un favor tan gran a canvi de res. Ja s'imaginava que una acta especial del congrés no podia ser barata. En Nazorine va donar-li les gràcies tot plorós. Don Corleone el va acompanyar a la porta i li va assegurar que aviat rebria la visita d'algun subordinat competent per acabar d'arreglar tots els detalls i omplir els documents necessaris. El forner el va abraçar abans de desaparèixer pel jardí.

En Hagen va somriure al Don.

—Una bona inversió per a en Nazorine. Un gendre i un ajudant de

forner per a tota la vida que li sortirà ben barat, tot plegat per dos mil dòlars —va fer una pausa i va continuar—, ¿a qui li dono aquesta feina?

Don Corleone va arrufar les celles pensatiu.

—Al nostre *paisan* no. Millor que la donis al jueu de l'altre districte. Canvia l'adreça de la casa. Em sembla que hi deuen haver molts casos semblants, ara que s'ha acabat la guerra; hauríem de tenir més gent a Washington per tramitar aquesta demanda creixent que hi haurà i poder mantenir el preu estable.

En Hagen va fer unes anotacions a la llibreta. «Congressista Lutecco no. Provar en Fischer.»

El següent home que va entrar presentava un cas molt senzill. Es deia Anthony Coppola i era el fill d'un home que havia treballat amb Don Corleone als molls de càrrega de l'estació quan eren joves. En Coppola necessitava cinc-cents dòlars per obrir una pizzeria; havia de donar uns diners a compte per la compra del mobiliari i el forn. Per raons que no vénen al cas, no li concedien el crèdit. El Don es va furgar la butxaca i en va treure un feix de bitllets. No n'hi havia prou. Va fer una ganyota de contrarietat i va dir a en Tom Hagen:

—Deixa'm cent dòlars. Te'ls tornaré dilluns quan vagi al banc.

El noi es va afanyar a dir que ja en tenia prou amb quatre-cents dòlars, però Don Corleone li va donar un copet a l'espatlla i va dir-li en un to de disculpa:

—Aquest casament tan fastuós m'ha deixat curt de calés.

Va agafar els diners que li allargava en Hagen i els va donar a l'Anthony Coppola juntament amb els diners que s'havia tret de la butxaca.

En Hagen l'observava amb una callada admiració. El Don sempre deia que quan algú es mostrava generós, havia de donar a entendre que la seva generositat era una cosa personal. ¿Què podia haver-hi més afalagador per a l'Anthony Coppola que un home com el Don demanés diners per deixar-los-hi llavors a ell? No era que en Coppola no sabés que el Don era milionari, però ¿quants milionaris es prendrien la molèstia d'ajudar un pobre com ell?

El Don va alçar el cap interrogativament. En Hagen va dir:

—No és a la llista, però en Luca Brasi el vol veure. Sap que ha de ser discret, però el vol felicitar en persona.

El Don va semblar contrariat. No va donar una resposta clara.

—¿És necessari? —va demanar.

En Hagen va alçar les espatlles.

—Vostè l'entén millor que no pas jo. Suposo que està agraït perquè l'ha convidat al casament. No s'ho esperava. Segurament vol demostrar-li la seva gratitud.

El Don va assentir amb un cop de cap i amb un gest va ordenar que fessin entrar en Luca Brasi.

Al jardí, la Kay Adams estava impressionada per l'expressió de ràbia que en Luca Brasi tenia gravada a la cara. Va preguntar per ell. En Michael havia portat la Kay al casament per veure si, a poc a poc, i si era possible sense gaire impacte, anava assimilant la veritat sobre el seu pare. Però de moment semblava que només veia el Don com un home de negocis no gaire estricte pel que feia a l'ètica. En Michael va decidir dir-li part de la veritat de manera indirecta. Li va explicar que en Luca Brasi era un dels homes més temuts dels baixos fons de l'est. Es deia que la seva millor virtut era que podia assassinar tot sol, sense ajuda de còmplices, i que això feia gairebé impossible que l'agafessin i el condemnessin. En Michael va fer una ganyota i va dir:

—No sé si tot això és cert o no. El que sí que sé és que és una mena d'amic del meu pare.

Per primer cop va semblar que la Kay començava a entendre-ho. Va demanar, incrèdula:

—¿No m'estaràs insinuant que aquest home treballa per al teu pare?

A la merda tot plegat, va pensar en Michael, i va decidir engegar-l'hi directament.

—Fa uns quinze anys, uns homes van voler prendre el control del negoci d'importació d'oli del meu pare. Van intentar matar-lo i gairebé ho van aconseguir. En Luca Brasi els va perseguir. Es veu que en va matar sis en dues setmanes i així va ser com es va acabar la famosa guerra de l'oli —va dir-li, i llavors va somriure com si acabés d'explicar un acudit.

La Kay es va esgarriar.

—¿Vols dir que al teu pare li va disparar una banda de gàngsters?

—D'això ja fa quinze anys —va contestar en Michael—. Des de llavors ha regnat la pau.

Tenia por d'haver anat massa lluny.

—¿Estàs intentant espantar-me? —va dir la Kay—. El que vols és que no em casi amb tu, ¿oi? —Va somriure i li va clavar un cop de colze a les costelles.— Molt intel·ligent.

En Michael li va tornar el somriure.

—Només vull que t'ho rumiïs bé —va dir.

—¿És veritat que va matar sis persones? —va voler saber la Kay.

—Això és el que van dir els diaris —va contestar en Michael—. No ho va poder demostrar mai ningú. També hi ha una altra història sobre ell. Ha de ser molt esgarrifosa perquè ni el meu pare en vol parlar. En Tom Hagen sap aquesta història, però no me la vol explicar. Una vegada, per fer-li la guitza, li vaig dir: «¿Quan seré prou gran per sentir aquesta història sobre en Luca?», i en Tom em va contestar: «Quan tinguis cent anys» —va dir en Michael fent un glop de vi—. O sigui que ja et pots imaginar que no deu ser gaire agradable.

En Luca Brasi era un home que posaria la pell de gallina al mateix dimoni de l'infern. Baix, quadrat, amb un cap imponent, la seva presència era per si sola alarmant. La seva cara era una màscara de fúria. Tenia uns ulls freds d'un marró esmoreït i la boca era cruel, pàl·lida i estireganyosa.

La fama d'home violent que tenia en Brasi inspirava temor i la devoció que professava a Don Corleone era llegendària. Era, ell tot sol, un dels grans pilars que suportaven l'estructura de poder del Don. No n'hi havia gaires com ell.

En Luca Brasi no tenia por de la policia, no tenia por de la societat, no tenia por de Déu ni de l'infern. No temia ni estimava els seu semblants. Però havia triat, havia escollit, témer i estimar Don Corleone. Ara, en presència del Don, el terrible Brasi estava tot encarcerat i cerimoniós. Va quequejar tota una sèrie de florides felicitacions i va desitjar al Don que el seu primer nét fos un nen. Llavors va allargar-li un sobre atapeït de diners com a regal per a la parella de nuvis.

Llavors el Don va entendre per què hi havia anat. En Hagen va notar el canvi de Don Corleone. Va rebre en Brasi com un rei rep un súbdit que li ha fet un gran favor, sense familiaritat, amb actitud més aviat solemne. Amb cada gest, cada paraula que deia, Don Corleone deixava clar a en Luca Brasi que allà se'l valorava. No el va sorprendre que anés a entregar-li el regal de noces a ell personalment. Ho va entendre.

Segur que en aquell sobre hi havia més diners que en cap altre. En Brasi s'havia passat moltes hores per decidir la suma, comparant-la amb el que ell pensava que podrien oferir els altes convidats. Volia ser el més esplèndid, volia demostrar que ell respectava el Don més que

ningú, i per això li havia entregat el sobre personalment, un gest que el Don va passar per alt en les seves paraules d'agraïment. En Hagen va observar com en la cara d'en Luca Brasi es difuminava la màscara de fúria, com tot ell s'estarrufava d'orgull i satisfacció. En Brasi va besar la mà del Don abans de sortir cap a la porta que en Hagen li aguantava oberta. En Hagen va dedicar-li un somriure prudent que l'home quadrat li va tornar amb una ganyota dels seus esblanqueïts llavis estireganyosos.

Quan la porta es va tancar, el Don va deixar anar un sospir d'alleujament. En Brasi era l'únic home del món que tenia el poder de posar-lo nerviós. Aquell home era com una força de la natura, no es podia subjectar ni controlar. S'havia de manipular amb la prudència amb què es manipula la dinamita. El Don es va arronsar d'espatlles. Fins i tot la dinamita es podia fer explotar en cas de necessitat si mai arribava el moment. Es va dirigir a en Hagen.

—¿En Bonasera és l'únic que queda?

En Hagen va assentir. Don Corleone va arrufar les celles absort, llavors va dir:

—Abans de fer-lo entrar, digues a en Santino que vingui. Aprenderà unes quantes coses.

Un cop a fora el jardí, en Hagen va buscar ansiosament en Sonny Corleone. Li va dir a en Bonasera, que feia estona que s'esperava, que tingués paciència, i va anar a trobar en Michael Corleone i la seva xicota.

—¿Heu vist en Sonny per aquí? —va demanar-los.

En Michael va fer que no amb el cap. Merda, va pensar en Hagen, si en Sonny encara s'estava tirant la dama d'honor podrien tenir problemes. La seva dona, la família de la noia... Podria ser desastrós. Va córrer cap a l'entrada per on havia vist desaparèixer en Sonny feia gairebé mitja hora.

En veure que en Hagen es ficava dins de la casa, la Kay va demanar:

—¿Qui és? Me l'has presentat com a germà teu, però no teniu el mateix cognom i la veritat és que no fa gaire cara d'italià.

—En Tom viu amb nosaltres des que tenia dotze anys —va dir en Michael—. Els seus pares van morir i ell vagarejava pels carrers amb una infecció horrorosa als ulls. En Sonny el va portar a casa una nit i allà es va quedar. No tenia enlloc on anar. Va viure amb nosaltres fins que es va casar.